**Srijeda 13. rujna 2017.**

P8_TA(2017)0342

# Uvoz hrane za životinje i hrane podrijetlom ili poslane iz Japana nakon nesreće u nuklearnoj elektrani Fukushima

**Rezolucija Europskog parlamenta od 13. rujna 2017. o Nacrtu provedbene uredbe Komisije o izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2016/6 u pogledu hrane za životinje i hrane koja podliježe posebnim uvjetima kojima se uređuje uvoz hrane za životinje i hrane podrijetlom ili poslane iz Japana nakon nesreće u nuklearnoj elektrani Fukušima (D051561/01 – 2017/2837(RSP))**

(2018/C 337/09)

*Europski parlament,*

— uzimajući u obzir Nacrt provedbene uredbe Komisije o izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) 2016/6 u pogledu hrane za životinje i hrane koja podliježe posebnim uvjetima kojima se uređuje uvoz hrane za životinje i hrane podrijetlom ili poslane iz Japana nakon nesreće u nuklearnoj elektrani Fukušima (D051561/01,

— uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane ([1]), a posebno njezin članak 53. stavak 1. točku (b) podtočku ii.,

— uzimajući u obzir članke 11. i 13. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije ([2]),

— uzimajući u obzir Prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,

— uzimajući u obzir članak 106. stavke 2. i 3. Poslovnika,

***Opće napomene***

A. budući da je Provedbenom Uredbom (EU) 2016/6 trenutačno propisano da pošiljke niza prehrambenih proizvoda podrijetlom ili poslanih iz svih krajeva Japana, uključujući gljive, ribu i proizvode ribarstva, rižu i soju, moraju sadržavati valjanu izjavu kojom japanska nadležna tijela potvrđuju da dotični proizvodi ne prelaze najveće dopuštene razine kontaminacije koje su na snazi u Japanu (članak 5. stavci 1. i 2.); budući da je Nacrtom provedbene uredbe Komisije (u daljnjem tekstu: Nacrt prijedloga) prilaganje te izjave trenutačno propisano samo za ograničen popis hrane i hrane za životinje iz dvanaest prefektura, kako je navedeno u Prilogu II.; budući da se, osim toga, Nacrtom prijedloga niz kategorija hrane i hrane za životinje briše iz Priloga II.;

B. budući da bi u skladu s člankom 10. Nacrta prijedloga službene kontrole, odnosno dokumentacijski pregledi svih pošiljki i nasumični identifikacijski i fizički pregledi, uključujući laboratorijsku analizu na prisutnost cezija–134 i cezija–137, na sličan način bile obvezne samo za hranu i hranu za životinje navedenu u Prilogu II.; budući da je Nacrtom prijedloga predviđena mala učestalost kontrola pri uvozu (uvodna izjava 12.);

C. budući da Provedbena uredba (EU) 2016/6, nakon njezine izmjene u skladu s prijedlogom Komisije, više neće zahtijevati od država članica da o rezultatima svih analiza obavješćuju Komisiju svaka tri mjeseca kroz Sustav brzog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje;

([1]) SL L 31, 1.2.2002., str. 1.
([2]) SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

**Srijeda 13. rujna 2017.**

D. budući da Nacrtom prijedloga nisu predviđene izmjene postojećeg Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2016/6 u kojem se navode najveće dopuštene razine predviđene japanskim zakonodavstvom za različite kategorije hrane i hrane za životinje ([1]); budući da Provedbenom uredbom (EU) 2016/6 ni Nacrtom prijedloga njezine izmjene nije propisana provjera sukladnosti s najvećim dopuštenim razinama za kategorije hrane i hrane za životinje iz Priloga I., bilo u obliku dokumentacije koju dostavljaju japanska nadležna tijela bilo provjerama i analizama na granicama EU-a; budući da stoga ne postoji jamstvo da ta hrana i hrana za životinje neće prelaziti najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije;

E. budući da se Nacrt prijedloga temelji na podacima o prisutnosti koje su dostavila japanska nadležna tijela za 2014., 2015. i 2016. (više od 132 000 podataka o radioaktivnosti u hrani za životinje i hrani, osim govedine, te više od 527 000 podataka o radioaktivnosti u govedini); budući da se, bez obzira na to što se izmjene Nacrta prijedloga temelje na detaljnoj analizi navedenih podataka, u tekstu ne navode niti ta analiza niti poveznica na neobrađene podatke;

F. budući da je stoga veoma teško provjeriti jesu li predložene mjere dovoljne da bi se zaštitilo zdravlje građana Unije;

G. budući da i bez analize na kojoj Komisija temelji svoj prijedlog ipak postoji dovoljno razloga za vjerovati da bi taj prijedlog mogao dovesti do povećane izloženosti hrani kontaminiranoj radijacijom, što bi zauzvrat imalo utjecaj na zdravlje ljudi;

H. budući da je predsjednik poduzeća *Tokio Electric Power Company* od japanske vlade službeno zatražio dopuštenje za odlaganje gotovo jednog milijuna tona izrazito radioaktivne vode korištene za hlađenje oštećenih reaktora nuklearne elektrane u Tihi ocean; budući da bi to, ako bude odobreno, moglo imati izrazito negativan utjecaj na razinu sigurnosti hrane proizvoda ribarstva ulovljenih u vodama oko obala Japana;

***Posebne napomene u vezi s Prilogom II.***

I. budući da su sve japanske prefekture koje su već navedene u Prilogu II. (Fukušima, Mijagi, Akita, Jamagata, Nagano, Gunma, Ibaraki, Toćigi, Ćiba, Ivate, Jamanaši, Šizuoka i Nigata) izložene radioaktivnom zračenju zbog nuklearne katastrofe koja se dogodila 2011. u nuklearnoj elektrani u Fukušimi;

J. budući da se Nacrtom prijedloga iz Priloga II. bez obrazloženja brišu riža i proizvodi od riže iz prefekture Fukušima; budući da to znači da više neće postojati obveza uzorkovanja i analize tih proizvoda pri ulasku u Uniju niti bilo kakvu obveza za japanska nadležna tijela da potvrde njihovu sukladnost s najvećim dopuštenim razinama radioaktivne kontaminacije; budući da je među proizvodima od riže uklonjenima iz Priloga II. i riža koja se upotrebljava u hrani za bebe i malu djecu ([2]); budući da za te skupine, s obzirom na njihovu posebnu osjetljivost na izloženost radioaktivnom zračenju, ne bi bila prihvatljiva ni najmanja razina kontaminacije; budući da bi se u okviru Sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Japana izvoz riže iz Japana mogao povećati; budući da će se, s obzirom na nedavno ukidanje naloga za evakuaciju, na kontaminiranim poljima vjerojatno nastaviti uzgoj riže;

K. budući da je, iako se u uvodnoj izjavi 7. Nacrta prijedloga navodi da će se iz Priloga II. izbrisati samo riža i proizvodi od riže podrijetlom iz prefekture Fukušima, Prilog II. izmijenjen kako bi sada u skladu s njim bio dopušten uvoz u Uniju sedam ribljih vrsta (uključujući atlantsku i pacifičku plavoperajnu tunu i skušu) te rakova i mekušaca ulovljenih u vodama oko Fukušime, bez kontrola, uzimanja uzoraka i analiza;

([1]) „Hrana za dojenčad i malu djecu”, „mlijeko i napitci na mliječnoj osnovi”, „mineralna voda i slična pića i čaj dobiven od nefermentiranih listova” i „ostala hrana”, kao i hrana za goveda, konje, svinje, perad i ribu.

([2]) Pod oznakom CN 1901.

L. budući da će se u skladu s prijedlogom iz Priloga II. izbrisati i sedam ribljih vrsta (uključujući atlantsku i pacifičku plavoperajnu tunu i skušu), rakovi (poput jastoga i škampa) i mekušci (poput školjkaša i dagnji) iz šest ostalih prefektura: Mijagi, Ivate, Gunma, Ibaraki, Ćiba i Toćigi; budući da za to ublažavanje kontrola nije dano nikakvo opravdanje ni obrazloženje i da nije objašnjeno zašto se, na primjer, za razliku od drugih vrsta te vrste sada smatraju dovoljno sigurnima za uvoz u Uniju bez kontrola;

M. budući da se u skladu s tim prijedlogom s popisa iz Priloga II. brišu svi proizvodi podrijetlom iz prefekture Akita (na tom je popisu trenutačno pet proizvoda iz Akite: gljive, aralija, izdanci bambusa, japanska kraljevska paprat i košiabura (jestiva divlja biljka) te svi proizvodi dobiveni od njih); budući da za to ublažavanje kontrola nije dano nikakvo opravdanje ni obrazloženje;

N. budući da se u Prilogu II. više neće nalaziti aralija, bambus i japanska kraljevska paprat podrijetlom iz Jamagate; budući da za to ublažavanje kontrola nije dano nikakvo opravdanje ni obrazloženje;

O. budući da se u Prilogu II. više neće nalaziti japanska kraljevska paprat, orlova paprat i nojeva paprat iz pet prefektura: Ivate, Gunma, Ibaraki, Ćiba i Toćigi; budući da za to ublažavanje kontrola nije dano nikakvo opravdanje ni obrazloženje;

P. budući da je „riba i riblji proizvodi" iz prefekture Nagano jedini element dodan u Prilog II.; budući da za to ublažavanje kontrola nije dano nikakvo opravdanje; budući da su u prosincu 2011. ukinute sustavne kontrole za tu prefekturu; budući da su u ožujku 2014. neke jestive divlje biljke ponovno uvrštene u Prilog II.;

***Posebne napomene u vezi s Prilogom I.***

Q. budući da Nacrtom prijedloga nisu predviđene izmjene postojećeg Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2016/6 u kojem se navode najveće dopuštene razine predviđene japanskim zakonodavstvom; budući da Provedbenom uredbom (EU) 2016/6 ni Nacrtom prijedloga njezine izmjene nije propisana provjera sukladnosti s najvećim dopuštenim razinama za kategorije hrane i hrane za životinje iz Priloga I., bilo u obliku dokumentacije koju dostavljaju japanska nadležna tijela bilo provjerama i analizama na granicama EU-a; budući da stoga ne postoji jamstvo da ta hrana i hrana za životinje ne prelaze najveće dopuštene razine radioaktivne kontaminacije;

R. budući da najviše dopuštene razine na snazi u Japanu od 1. travnja 2012., a time i one navedene u Prilogu I., nisu bile smanjene; budući da bi se te najviše dopuštene razine trebale smanjiti, posebno u pogledu hrane za ranjive skupine stanovništva koja uključuje mlijeko i hranu za dojenčad i bebe;

S. budući da je šest godina nakon katastrofe vrlo upitno bi li Unija u svoj prehrambeni lanac trebala dopustiti (čak i u teoriji – s obzirom na to da ne postoji pravna obveza za kontrole na granicama Unije) proizvode sa sljedećim najvećim dopuštenim razinama cezija–134 i cezija–137: 50 Bq/kg za hranu namijenjenu bebama i dojenčadi (kao što su početna hrana za dojenčad, prijelazna hrana za dojenčad i hrana za bebe) te mlijeko i napitke na mliječnoj osnovi, 10 Bq/kg za mineralna voda i slična pića i čaj dobiven od nefermentiranih listova te 100 Bq/kg za svu ostalu hranu;

1. smatra da Nacrt provedbene uredbe Komisije prelazi provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 178/2002;

2. smatra da Nacrt provedbene uredbe Komisije nije u skladu s pravom Unije jer nije spojiv s ciljem i općim načelima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 178/2002 koja se odnose na osiguravanje temelja za visoku razinu zaštite ljudskog života i zdravlja, zdravlja i dobrobiti životinja, okoliša i interesa potrošača;

3. poziva Komisiju da povuče svoj Nacrt provedbene uredbe i da odboru podnese novi nacrt najkasnije do kraja 2017.;

**Srijeda 13. rujna 2017.**

4. poziva Komisiju da pri izradi novog prijedloga, među ostalim, učini sljedeće:

— osigura da se sva hrana i hrana za životinje uvezena iz Japana u Uniju, uključujući kategorije navedene u Prilogu I., podvrgava kontrolama i provjerama

— korigira i smanji najveće dopuštene razine iz Priloga I. i

— uzme u obzir nedavno ukidanje naloga za evakuaciju u pogođenim prefekturama i učini sve što je potrebno kako to ne bi negativno utjecalo na razine radioaktivne kontaminacije hrane i hrane za životinje koja se uvozi u Uniju;

5. poziva Komisiju da u očekivanju izrade novog prijedloga uvede izvanredne mjere, kao što je propisano člankom 53. Uredbe (EZ) br. 178/2002, kako bi se osigurala najviša moguća razina zaštite ljudskog zdravlja;

6. poziva Komisiju da hitno stavi na raspolaganje javnosti, uključujući i preko Sustava Unije za brzo uzbunjivanje za hranu i hranu za životinje, analizu na kojoj je temeljila svoj Nacrt prijedloga, kao i detaljne informacije o sustavu kontrole koji su uvela japanska nadležna tijela, uz obrazloženje za njegovu relevantnost i učinkovitost;

7. poziva Komisiju da osigura aktualni prikaz radiološkog stanja u Japanu od 2011., kao i sveobuhvatne godišnje preglede radioaktivnog zračenja ispuštenog iz nuklearne elektrane u Fukušimi i u atmosferu i u Tihi ocean za razdoblje 2011. – 2017., kako bi se mogla provesti temeljita analiza sigurnosti hrane;

8. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.